

stave. Celih 12 let je ga težilo, dokler mu niso novi poslanci prišli na pomoč, za kar jim je slobodno hvaležno. Polajšanje vojaških bremen je bilo potrebno pa je tudi sedaj tako modro urejeno, da vojaštvu ni nikder na kvar ali škodo.

1. Kmetским ljudem na ljubo prenaradili so naši poslanci § 27 vojaške postave od 5. dec. 1868. Po liberalnej postavi so vzeli kmetu vsakega sina k vojakom, če je le sposoben bil, po sedaj prenarajenej postavi pa ne več. Kajti prenarajeni § 27 se glasi: „posestniki podedovanih posestev, če tam stanujejo, zemljišče sami obdelujejo in če pridelki zadostujejo rodbini 5 ljudij pa vendar 4krat toliko ne vržejo, prestavijo se od rekrutov, če so med te bili izžrebani, med nadomestne rezerviste, če pa še niso bili izžrebani, pa se precej vpišejo rezervistom.

V posebno ozira vrednih slučajih gledé na rodbino se tudi takim novincem, ki nimajo postavne pravice do začasnega oprosténja, dovoli po dokončanem novačenju in izvežbanju v orožji iti na odpust, dokler je mir. Vendar se kličejo k vežbanju v orožji in h kontrolnim shodom.“

Ta paragraf se kode po zaukazih vojniškega ministra tako izvrševal: a) novince ali vojaški novak in ob enem gruntni posestnik, če potegne žreb (loz) med rekrute, prestavi se k rezervistom; če pa potegne žreb med deželne brambovce, ostane 8 tednov, kedar to kmetovanju najmanje škoduje, pri vojaki, da se orožju in ekserciranju privadi; potem pa se poslovi na odpust in če je mir, ga ne skličejo več pod orožje; b) kdor je uže pri vojaki, pa pridobi med tem po dedovanju (erbšini) gruntno posestvo, kakoršno je v postavi označeno, ta se prestavi med rezerviste; vendar če je zavoljo preteče ali resne vojske pod orožjem, se to zgodi le potem, ko je nevarnost prešla; c) takšni rezervisti in brambovci morajo vsako leto svojemu bližnjemu vojaškemu poveljništvu (Ergänzungs-Commando) dokazati, da so še posestniki ter imajo pravico do polajšanja vojaške dolžnosti. Če tega ne morejo, ker so morebiti posestvo predali ali zapravili, ali če opustijo, tedaj se pozovejo k vojakom, vsak k oddelku, h kateremu pripada, ter ostane tam, dokler svojih let ne dosluži.

2. Pomanjkanje duhovnikov postalo je povsod občutljivo. Veselili so se tega samo liberalci in freimaurerji. Toda vsi verni, pošteni in modri ljudje so to obžalovali ter želeli, da se vojaška postava bogoslovcem in dijakom, bodočim duhovnim pastirjem, na korist prenaradi. No, in to so zopet naši sedanji vrli poslanci dognali ter tako dopolnili, kar so volilcem svojim bili pred volitvijo obečali. Nekdaj so nam Slovencem liberalci obetali nebo in zemljo, zvezde in mesec pa nič koristnega pripravili, ampak nas oškodovali; namesto jajceta dali so nam

kamen namesto ribe škorpijona. Zato pa imajo sedanji poslanci toliko dela s popraviljanjem slabih in škodljivih liberalnih naredeb. Tudi vojaško postavo so sedaj tako prenaradili, da se bogoslovcem vojakom dovoli odpust, da zamorejo redno naprej učiti se in pripravljati na duhovniški stan. Ko so posvečeni v mešnike, vpišejo jih pri vojaki med vojaške ali brambovske duhovnike. Jednaka dobrota je dovoljena enoletnim vojaškim prostovoljcem bogoslovcem in novicem pa tudi dijakom 7. in 8. gimnazijalnega razreda, če se odločijo za mešniški ali redovniški stan ter dokažejo, da bodo v duhovnico ali samostan sprejeti. Vendar slednje polajšave imajo veljavnost le, dokler traja sedanje pomanjkanje mešnikov.

3. Naši poslanci pa ne liberalni kričachi usmilili so se tudi učiteljstva ter jim polajšali vojaško breme. Vsled tega dobijo odpust vsi učitelji ljudskih in meščanskih šol pa tudi učiteljši; tudi pripravnikom zadnjega in predzadnjega letnika na učiteljških. Tako zamorejo svoje študije z lepa dokončati.

Tako so naši poslanci ostali mož beseda pa tudi res jako opravičenim željam in tirjavam svojih volilcev ustregli. S tem pa je dokazano, da tisti ljudje, ki še v kljub temu uspehu drzno čvekajo, da naši poslanci za ljudstvo nič ne storijo, le kosmato lažejo in nesramno obrekujejo.

Gospodarske stvari.

Vinogradstvo.

Kako se vinska trta, loza, spoznava, zarača, zasaja in glešta v vinogradih, to pripada vinogradstvu sploh. Vinsko trto prištevamo najstarejšim kulturnim rastlinam.

Uže patrijarh Noah jo je zasajal in nje sad skušaval. Sploh pa nam dohajajo iz Azije, zlasti iz Armenije, Perzije starodavna poročila o vinogradstvu. V slednjih dveh deželah še sedaj trs raste kot divjak. Iz Armenije dalje širilo se je vinogradstvo po Malej Aziji, v Sveto deželo, Fenicijo in v primorske kraje Srednjezemskega morja, zlasti v Grecijo, Italijo in dalje v sedanjo Francosko, Španijolsko ter so uže od nekdanj tam iz vinskih grozdov prešali mošt in delali vino. Kakih 300 let po Kristusovem rojstvu zasadili so trs prvič iz jutrovih dežel posebno pa iz Laškega k nam v južne pokrajine avstrijske. To so delali zlasti rimski naselniki ter z vinsko trto venčali hribe in sploh jej ugodne lege v Dalmaciji, Istriji, Primorskem, Goriskem, dalje na južnem Ogerskem, Slavoniji, Hrvatskem, Kranjskem in Štajerskem.

Rimski cesar Probus, rojen Panončan, je po svojih vojaki mnogih gorci dal z žlahtnim

trsovjem iz Grecije in Italije zasaditi. Živel je okolo l. 250. p. K. Od tiste dobe so trs zasajali vedno dalje proti severu, po Avstrijskem, Moravskem, Českem in Nemškem do 52° severne širjave in do 650 metrov visoko nad morjem.

Dalje proti severu zasajeni trs in više v hribe ne zori grozdja več. Trs prospeva tam, kder sploh letna temperatura ne pada pod 7° R. ter po leti poprek znaša 14° R. Vinske dežele toraj so: Portugalska, Španijolska, Francoska, Nemška, Italija, celi Balkanski poluotok, južna Rusija in naša Avstrija.

(Dalje prihodnjič.)

Drevje koščičastega sadja trebiti.

Slive, češplje in grmičaste višnje, kar se tiče ravnauja z vejino krono, morejo se v jedno vrsto postaviti in z njimi na enak način postopati.

Te drevesne sorte narejajo veliko majhnih sadnih vejic, ktere se po malem, ko so nekaj let sad rodile, zopet posušijo, in v vejni kroni veliko in škodljivo šumo narejajo. Ker so ta drevesa navadno prav rodovitna in res včasih silno rodé, je rast v les le bolj slaba in sicer tako, da se jim morajo veje nazaj porezati, da se na tak način zopet pomladijo v vejni kroni. Pri teh drevesih je potem prav dobro že v rani spomladi ali že v pozni jeseni velik del suhega lesovja porezati in iztrebiti. To delo se mora v življenji takega drevesa tolikokrat opetovati, kolikorkrat ga potreba nasvetuje. Brž ko je drevesu rast lesnih vej oslabela, se mu drevesna krona mora pomladiti.

Pri teh poslednjih drevesnih sortah ima pognojitev vsakokrat dobre nasledke. Tudi ne škodi na pol sprhneti gnoj neposredno pod drevesno krono v zemljo zagreben. Z velikim pridom se takim drevesom poleti z gnojnico pognoji, kar posebno takrat veliko koristi, kedar so slive in češplje veliko sadu nastavile.

Vrli konjerejci na Slovenskem. III. Premije v 5. konjerejskem okoliši ob priliki premiranja konj v Žavci so dobili gospodje: baron Oskar plem. Warsberg srebrno državno svetinjo, priznalne diplome pa baron Hakelberg, Rudolf Žuža, Blaž Grobelnik, Franc Mazaj, dalje za lepe kobile 1. Jož. Pillich v Trnovem 40 fl. 2. Jur. Mravljak v Čreti 30 fl. 3. Val. Metličar pri št. Vidu 25 fl. 4. Jož. Čeplak v Čepljah 20 fl. 5. Val. Metličar 20 fl. 6. Uršula Tavčer v Rečici 15 fl. 7. Fr. Cukula v Gomilskem 15 fl. 8. Ana Stepišnik v Trnovem 15 fl. 9. Fr. Niedorfer v Vrbji 35 fl. 10. Ant. Žogan pri št. Vidu 15 fl. 11. Fr. Blatnik v Kokarji 12 fl. 12. Jak. Kresnik v Teharji 10 fl. 13. Fr. Okoren v Škofji vasi 10 fl. 14. Jak. Zohar v Konjicah 10 fl.; za lepe žrebice: 1. Jož. Žigan v Žavci 20 fl. 2. Fr. Cukula 15 fl. 3. Val. Ložar v Rušah 15 fl. 4. Tom. Cizej v

Prekopi 15 fl. 5. Val. Metličar 15 fl. 6. Jožef Belej iz Perkitovca 15 fl. 7. Ant. Žvab iz Pribolda 15 fl. 8. Ant. Gaberšek iz Gaberja 12 fl. 9. Jan. Tolstovršek v Rečici 10 fl. 10. Jož. Skorijanec od sv. Petra 10 fl. 11. M. Wirzl v Trnovem 10 fl. 12. Anton Dreu iz Arje vasi 10 fl. 13. Fr. Rojnik v Brašlovcah 10 fl. Ves 5. konjerejski okoliš prejel je 424 fl. razdeljenih. (Konec prih.)

Sejmi. 1. dec. v Lučanah, 4. dec. sv. Barbara v Halozah, na Polji, Konjice, Maribor, Planina, Zeleni travnik.

Dopisi.

Iz Dobrne. (Častna občana, Einspieler, Jeran, sadje, vino.) Naš občinski odbor je za častna srenjčana imenoval presv. g. cesarskega namestnika barona Kübecka pa g. namestnijskega svetovalca in c. k. glavarja Haas-a. — Dne 13. novembra je starosta Slovencev koroških, gosp. profesor Einspieler, nastopil 70 leto svoje dobe. Kakor je iz poročil po časopisih razvidno, so ta trenotek slavili rodoljubi po vseh deželah, kjer Slovenci prebivajo. Tudi iz našega kraja je nevstrašljivemu boritelju ali vojskovalcu za narodne svetinje bila odposlana čestitka ali voščilo potem telegrafa ali brzjava. — Druga za katoliške Slovence znamenita dogodba obhajala se je 18. dne novbrovega. Papežev komornik, čez 30-letni vrednik cerkvenega časnika, pravi oča ubogih in skrbni podpiratelj misijonarjev med neznabožci, prečastiti monsignor Jeran je namreč omenjenega dne bil v Ljubljani vmeščen kot kanonik. Ves slovenski svet je značajnemu in priljubljenemu pa občespoštovanemu gospodu čestital z veselim srcem ko se je bila raznesla novica o zasluženem počastenji. Še iz tukajšnje skromne dolinice bilo mu je pismenim potem zaklicano, naj ga ljubi Bog ohrani še mnoga leta na čast Sebi in narodu slovenskemu! — Za sadje so kupci letos zelo povpraševali. Začetkoma so dajali po 50 kr. za „škap“ ali pol avstrijske vedre, sedaj plačujejo po 1 fl., neka gospa je isto mero prodajala po 1 fl. 20 kr. Za štrtinjak sadja je toraj sadjerejec dobival po 10 do 22 fl. — Za vino ne vpraša skoro nikdo, k večemu tisti, ki bi se sicer morali „obrisati“ pri dolžnikih. Štrtinjak si zaračunajo po 40—46 fl. Slabej vinskeje trgovini je veliko krivo ogersko vino, ki ga naši krčmarji točijo. Agenti, ki den za dnevom tukaj krožijo, ne delajo preslabih „kšeftov“; krčmarji pa, če so za liter dali npr. 16 kr., prodajajo ga po 32 kr. To je tukaj najnižje merilo za gostilničarje. Denar ne more ostati doma.

Iz Sevnice. (Nemški „Schulverein“) je začel 27. novembra pri nas svojo šolo ponemčevalko; ali postavno ali ne? se bode vendar